

opuste take zabave. Največji nasprotnik strahu je resnica, lastno prepričanje. Otroci morajo dobro poznati svojo okolico in naj se opozarjajo na naravne posledice uzroka in učinka. Za kakov njim temen učinek, naj si sami poiščejo uzroka, sosebno, če jih je baš isti učinek vstrašil. Kakšen ponos in kolika samozavest, če se jim posreči, da ga dobe! Omenimo n. pr. pokanje pohištva! Otrok se ostraši in vpraša, kaj poka in zakaj in Bog zna kakšna prašanja še stavi v jednej sapi. Naivna ali pa recimo rajši nevedna in babjeverna glava odrezala se bo bržkone z vzdihom: „O moj Bog, znamenje, že spet bo umrl kedo v žlahti! Znamenje je, dete, znamenje!“ Pametna mati podučí otroka celo drugače! Kadar so okna odprta, navleče se pohištvo vlage in se raztegne, ob lepih solčnih dnevih in po zimi, ko se kuri v peči, se pa les spet posuši in skrči in tukaj tiči vzrok pokanja.

Važno je tudi, da se sprijaznijo otroci s temo. Prepričati se morajo, da tema nima za človeka drugih skrivnostnih nevarnosti, nego to, da se lažje spodtakne in pade ali pa se z nosom kam zaleti, zato pa imamo roke, da tipljemo pred seboj, če ni luči pri rokah. Pa tudi tukaj se gre lahko predaleč, kajti nekateri menijo, da se mora otrok navaditi na temo tako, da se sili biti sam v kakšnej temnej sobi. Nekaj časa, pa le nekaj časa bo otrok tih in miren, potem pa mu domišlja vedno bolj razdražuje živce, jok in strah je tu.

Če si otrok ne upa stopiti v temno izbo, prašaj ga z največjim začudenjem, zakaj si ne upa. Ako pove, da ga je strah, pokaži mu, da tebe nič ni strah in pojdi v izbo namesto njega. Otrok videvši, da se tebi ni nič žalega pripetilo, sosebno če prideš z nalašč veselim obrazom iz teme, pojde potem sam ob tvoje roki v izbo s teboj. Prišedši noter, govori ž njim z navadnim glasom, ne šepetaje in kretaj se kolikor mogoče pogumno in smelo. Otrok naj se v tem prepriča, da je soba ravno taka, kakor po dnevi, potem pa se prižge sveča in vpraša se z mirnim glasom: „Kaj ne da se prihodnjic nič več ne boš bal, ko si videl, da ni nič strašnega in nevarnega?“ To navadno pomaga, kajti človek se boji le pred tem, česar ne pozna in ne razume.

Kar se tiče pripovedek o duhovih, o mrličih, o čarovnicah in o enakih predmetih opozarjamo še enkrat, da se morajo strogo prepovedati. Tudi bajke se otrokom ne smejo praviti prerano, a v poznejšem razvoji so imenitno sredstvo v povzdigo srčnosti v mladih prsih. Tudi takih iger se ne sme trpeti v otroški sobi, v katerih imajo otroci navado, da se strašijo med seboj, kajti ne le da se tako vadijo bojzljivosti, ampak tudi na zdravji si lahko škodujejo za vse — življenje.

Priredila Mária II.

Očetu.

Jaz delam ode, vi delate sode, moj oče.
Nikomur menda ne delava škode, moj oče.
Za sode je treba dokaj vina,

Nekoliko vina tudi za ode, moj oče.
A svet vzdihuje, da nima denarjev
Da vinske gorice mu več ne rode, moj oče.
Zató iz posode mojega srca
Prav dolgo pesem kipela ne bode, moj oče.
Vi slutite prav. V poznejših letih
Jaz tudi bojim se bridke nezgode, moj oče,
Da ne bi ostala po težkem deli
Nazadnje samá in — prazne posode, moj oče.

Anton Medved.

Iz Dr. Dežmanovih spisov.

O lepoti in negovanji duha in srca.

(Dalje)

Jean Nevisan je v nekem svojem francoskem epigramu dejal, da lepota ima trideset dražesti na sebi. Jaz pa dodajem, da ženska poleg vseh teh 30terih dražesti ne more biti lepa, ako nima duhovne lepote. Kaj je zunanja lepota brez lepote duha? Nič drugega, nego kip, v kojem je življenskih boj in življenskega kretanja toda brez toplote in milote. Nek Italijan je zaznamoval tako lepoto tako-le: Bila je tako divna, tako božanstvena, pa tako hladna, da sem se, govoreč ž njo, prehladil.

Ako vzamemo, kakor sem dokazal v prejšnjih razpravah, da je milota največji izraz človeške lepote, da baš ž njo človek osvaja in privlači, tedaj moramo trditi, da ona ne prihaja toliko iz zunanih oblik, kolikor iz notranjega človeškega bistva; ker se miloba ne izgubi ni tedaj, ko je telesna lepota že davno odcvela. Najlepša slika in najlepša gospa brez notranje lepote, proti kateri je zunanja le nekakov transparent, očara sicer čutila, ali ta čar ni dolgotrajen ter nima onega izraza, koji nas sili, da zunanost cenimo manje nego notranjost.

Zato se često dogaja, da izobraženemu človeku devojka sicer ugaja na prvi mah radi svojih zunanjih svojstev ter se mu tako omili, da se v njem vneme živi ogenj ljubezni, ali ta devojka, na kateri so njegova razdražena čutila spregledala njeno duševno nelepoto, postane mu s časom ravnodušna; da, osvoji ga celo druga deva, katera ni po zunanosti ni z daleč tako lepa, ali koja zna osvojiti se svojo duhovno lepoto in milobo, temi tajnimi čari človeškega bitja. Dogaja se često, da lepe, duhovite in milobne gospe cenijo kakega moža, na kojem je zunanost sicer dovršena, ali koji nima znamenj notranje lepote tem manj, čim več občujejo ž njim.

Ta notranja lepota nastaja v možkih in ženskih z naobraževanjem duha in srca, z negovanjem misli in čustev ter s plemenjenjem človeške ukupnosti; ona se pokazuje v vseh formah, kretanjah in izjavah človeških, ona vlada s pogledom, s kretanjem, z govorom in dejanjem.

Govoreci o odgajanju duha, moramo opomniti, da treba že v otrocih početi z duševno gojitvijo.

Najprej bi se moralo dete, koje se je telesno lepo razvilo, takoj navaditi samostojnosti. Treba seveda to sa-